

Arbets- och företagsnämnden

Stöd till socialt utstötta EU-medborgare

Motion den 4 mars 2019 av Amanda Sandholm, Lisa Rasmussen samt Fredrik Holmqvist (V)

Förslag till beslut

Arbets- och företagsnämnden föreslår kommunfullmäktige att fatta följande beslut:
Kommunfullmäktige avslår förslagen i motionen avseende ett akut boende för utsatta EU-medborgare eftersom Nacka kommuns ansvar för EU- och tredjelandsmedborgare utan uppehållsrätt som vistas i kommunen är begränsat till nödprövning i den akuta situationen. Nödprövning som kan beviljas är matpengar, tillfällig boendelösning eller flygbiljett till hemlandet.

Motionen anses med detta vara färdigbehandlad.

Sammanfattning

Motionärerna uttrycker i sin motion oro för att många av de som kommer till Sverige och Nacka ofta befinner sig i en socialt utsatt situation med hemlöshet och ett liv som präglas av otrygghet och utanförskap. För att klara sitt uppehälle pantar de burkar eller tigger pengar. I motionen refereras det till de två natthärbärgen som Stockholm startat med frivilligorganisationer under namnen "Vinternatt" samt "Sommar natt". Dessa två är avsedda endast för utsatta EU-medborgare.

Motionärerna föreslår att Nacka kommun ska erbjuda utsatta EU-medborgare logi, måltid, råd och stöd samt möjlighet att sköta sin personliga hygien.

Verksamheten föreslår att avslå motionen avseende ett akut boende för utsatta EU-medborgare eftersom Nacka kommuns ansvar för EU- och tredjelandsmedborgare utan uppehållsrätt som vistas i kommunen är begränsat till nödprövning i den akuta situationen. Nödprövning som kan beviljas är matpengar, tillfällig boendelösning eller flygbiljett till hemlandet.

Förslagen i motionen

Motionärerna föreslår att Nacka kommun initierar ett samarbete med frivilligorganisationer där syftet är att öppna ett boende för hemlösa EU medborgare. Vidare anser motionärerna att Nacka kommun bör ta ett ekonomiskt ansvar för att detta ska komma tillstånd.

Enhetens utredning och bedömning

EU har idag en grundprincip som garanterar personer en fri rörlighet inom Europa. Varje unionsmedborgare och dess familjemedlemmar har rätt att röra sig, bo, studera, arbeta samt etablera sig i en annan medlemsstat utan att diskrimineras på grund av sin nationalitet. Rättigheten att röra sig fritt inom EU råder dock inte helt utan begränsningar. I Europaparlamentet och rådets direktiv, (2004/38/EG) finns ett förtydligande kring rörlighetsprincipen, där uppehållsrätten är begränsad till att inte vistas i Sverige längre än tre månader utan uppehållstillstånd.

Förutsättningen för rätten att vistas i Sverige är bland annat att den som besöker landet inte är en belastning för biståndssystemet, enligt Utlänningslagen kap 8 § 9, (2005:716). Nacka kommuns ansvar för EU- och tredjelandsmedborgare utan uppehållsrätt som vistas i kommunen är begränsad till nödprövning i den akuta situationen. Efter tre månaders vistelse i Sverige har den som är EU-medborgare fortsatt uppehållsrätt utan uppehållstillstånd om hen har arbete, är egen företagare eller aktivt söker jobb. Det ska även vara rimligt att den arbetssökande kan erhålla arbete på den öppna arbetsmarknaden. EU-medborgare har också fortsatt uppehållsrätt när hen studerar vid en etablerad utbildningsinstitution eller bara vistas i landet. Detta är under förutsättning att hen har tillräckliga resurser för att försörja sig och sina familjemedlemmar samt att samtliga personer som omfattas av familjen har en heltäckande sjukförsäkring som gäller i Sverige. Om EU-medborgaren inte uppfyller kraven för uppehållsrätt och inte heller har uppehållstillstånd har hen inte rätt att vistas i Sverige och bör därför lämna landet, enligt utlänningslagen (2005:716).

Nacka kommun har inga härbärgen, vid akut hemlöshet kan hushåll efter ansökan beviljas ekonomiskt bistånd för en tillfällig boendelösning. EU-medborgare och tredjelandsmedborgare kan ansöka om ekonomiskt bistånd för en tillfällig boendelösning vid en akut situation. Då bistånd inte kan utgå enligt 4:1 Socialtjänstlagen eftersom EU-medborgare inte har rätt till del av det svenska socialförsäkringskyddet kan bistånd beviljas enligt 4:2, det vill säga nödprövning.

Nacka kommun har beviljat bistånd under sådana omständigheter till EU-medborgare i akut nöd. Under 2018 har fyra EU-medborgare vänt sig till Nacka kommun och ansökt om stöd vid akut nödsituation och fått detta beviljat. En femte person ansökte om stöd till hyra och uppehälle vilket avslagits, överklagats och därefter avslagits igen av Förvaltningsrätten. Etableringsenheten har utifrån nuvarande reglemente inget ansvar för uppsökande arbete eller stödinsatser i övrigt för målgruppen EU-medborgare. Socialnämnden ansvarar utifrån sitt reglemente för målgruppen.

Regeringens nationella samordnare Martin Valfridsson har i sin utredning om utsatta EU-medborgare (SOU 2016-6) kommit fram till att kommunerna inte har rätt att erbjuda EU-migranter fasta sovplatser överhuvudtaget. Det enda en kommun får bistå med är akutboende – det vill säga enstaka nätter för människor i nöd.

Förslagets ekonomiska konsekvenser

Arbets- och företagsnämndens förslag till beslut innebär inga kostnader för kommunen.

Konsekvenser för barn

Kommunen har ett särskilt ansvar för alla barn som befinner sig i kommunen. Om bedömning av bistånd till akuta insatser behövs, måste det särskilt beaktas om det finns barn i familjen. Får kommunen genom utredning eller på annat sätt kännedom om att ett barn far illa är socialtjänsten skyldig att ingripa och inleda en utredning enligt 11 kap. 1 och 2 §§ socialtjänstlagen oavsett barnets nationalitet och hemvist.

Bilaga

Motion Stöd till socialt utstötta EU-medborgare den 4 mars 2019 av Amanda Sandholm, Lisa Rasmussen samt Fredrik Holmqvist (V).

Pia Stark
Enhetschef
Etableringsenheten

Juliette Haddad
Utvecklingsledare
Etableringsenheten